

מאזנים

ירחון אנודת הסופרים העברים במדינת ישראל

מ. מ. / משפטי מוסקבה ולנינגראד

מלומדי צרות אנו, ואף מלומדי אשליות. כל עוד לא בא הסבר רשמי למשפטי הסתרים ולפסקי הדין נגד פרנסי הקהילות במוסקבה ובלנינגראד, שהדהימו בחומרתם, לחשה תקווה כלשהי בלבבות. איש לא קיווה להכחשת עצם העובדות, שלא היה יסוד לפקפק באמינותן, אלא לתיקון שיבוא מצד השלטונות הסובייטיים. בעלי הרביזיה האמרי-צ'ם, שחזרו והוקיעו לאחרונה את פשעי סטאלין, כלום ייבצר מהם להודות במשגה ששגו הם עצמם כלפי אנשים חפים מעוון? בציפיה זו מתבארות הצהרותיהם המסויגות של נציגי העם, של שרת החוץ מכאן ונשיא הקונגרס היהודי העולמי מכאן. אולי בכל זאת יתברר, שהיה פה משגה משפטי מצוי ולא קו מדיני נטוי.

הנהגה באה הודעת טא"ס, הסוכנות הרשמית של ברית המועצות, ופיוזה את כל האשליות. לאחריה שוב ירדה עלינו „אפילה בצהריים“, צהריים מדומים, כפי שהצטיירך בתוך אורת המדוחים של ההפשרה. לפנינו מהדורה חדשה של משפטי מוסקבה ופראג בימי סטאלין, מתוקנת בהיקפה ובצורתה, אבל תוכה לא נמר: אותם תכסיסים ואותם אבזרים הלוקחים מתוך הרקוויזיט של הצגות-הראווה הסטאליניסטיות. שוב מדובר ב„פושעים, אשר הציעו את שירותם למודיעין זר“; שוב נקבעת „העובדה“, כי „פקידים של השגרירות הישראלית עסקו בריגול ובפעולות חתירה“; ושוב: חרושצ'וב (במקום סטאלין) אמת ומשפטו צדק. ומי הם המסלפים את האמת במידו? „אבריי המלחמה הקרה חסרי הברשה“, שאחת מזימתם: להבאיש את ריחה של ברית המועצות.

מתוך אותה הודעה קצרה חוזרות ונשקפות אלינו פניו הנעוות של משטר, שמטרתו קידשה ומקדשת את כל האמצעים, יש שואלים: האם עלינו לראות משפטים אלה כתוצאתה של מגמה אנטישמית, שהשתלטה בצמרת השלטון הסובייטי, או כהוראת-שעה פוליטית, הנובעת ממערכה כללית יותר? התשובה על כך אינה עשויה לשנות את העובדה: העוול נשאר עוול, ויהיו מניעיו אשר יהיו. גם משרד החוץ הישראלי, שתפקידו מטילים עליו את חובת הוזהירות, נאלץ לאחרונה להצהיר הצהרה חדמשמעית בנוגע לחלקנו ב„פשע“: „עלילה חסרת שחר“.

אל נהיה שאננים נוכח הצרות שהתרגשו על אחינו בארץ המהפכה. אל נאמר: מה כוחנו כי ניחל במאבק עם מעצמה אדירה זו, שאפילו איתני עולם אינם מצליחים לשנות את מדיניותה הנוקשה. כבר היתה כזאת בתולדות עמים ומדינות, והצדק סופו שניצח. אפילו בברית המועצות עצמה ראינו את טחנות האמת בטחינתן, אף שפעולתן אטית מדי ויסודית פחות מדי. בהודעתה של סוכנות טא"ס מורגשת נעימה קלה של הצטדקות, של חוסר בטחון, של מצפון שאינו שקט. עלינו לחזור ולהוקיע את העלילה החדשה, ולא לחדול מהוקעתה, עד שהשליטים הסובייטיים יתקנו את אשר עיוותו ויוציאו לאור צדקם של אחינו הנענים ונרדפים על לא עוול בכפם. ואל נשכח גם במאבק זה להבליט את תביעתנו העיקרית, אחת שהיא שתיים: קיום שיווי זכויותיהם של יהודי ברה"מ, בתחומי התרבות והחינוך והדת, כנהוג ביחס לשאר המיעוטים הלאומיים בארץ זו; התרת העליה ארצה לאלה הרוצים בכך.